

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2018-03-27

Närvarande: F.d. justitieråden Gustaf Sandström och Lena Moore
samt justitierådet Anders Eka

Kriminalvårdsdatalag

Enligt en lagrådsremiss den 21 mars 2018 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till kriminalvårdsdatalag.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Johanna Gustafsson.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

1 §

Av den föreslagna lagtexten framgår inte att personuppgiftsbehandlingen vid verkställighet av frihetsberövanden och genomförande av transporter till största delen kommer att falla utanför lagens tillämpningsområde och i stället ske med tillämpning av brottsdatalagen. Lagtexten ger snarast det motsatta intrycket.

Lagrådet föreslår att första och andra styckena slås samman och att första stycket formuleras enligt följande.

Denna lag gäller vid behandling av personuppgifter i Kriminalvårdens verksamhet som avser verkställighet av frihetsberövanden och genomförande av transporter i de fall brottsdatalagen (2018:000) inte är tillämplig.

Om Lagrådets förslag följs bör inte heller 3 § skrivas i punktform.

9 §

Enligt författningskommentaren innehåller paragrafen upplysningsbestämmelser. De syftar endast till att erinra om den föreskriftsrätt som regeringen har enligt 8 kap. 7 § regeringsformen. Det är alltså inte fråga om några bemyndiganden.

Första stycket innebär emellertid att lagstiftaren begränsar regeringens generella möjlighet enligt 8 kap. 11 § regeringsformen att vidaredelegera sin föreskriftsrätt. Det framstår mot den bakgrunden som tveksamt att se bestämmelsen endast som en upplysningsbestämmelse. Frågeställningen och den valda formuleringen bör övervägas under den fortsatta beredningen.

I andra stycket rör det sig om rena upplysningsbestämmelser. Som Lagrådet har framhållit i sitt yttrande över lagrådsremissen med förslag till brottsdatalag kan en fristående uppräkningslista av detta slag

väcka frågan om vad som gäller för regeringens föreskriftsrätt på de områden som inte räknas upp.

Om bedömningen är att det finns ett behov av en upplysningsbestämmelse kan denna effekt undvikas genom att bestämmelsen utformas på ett mer generellt sätt. Detaljerade uppgifter om vilka områden som regeringens kommande föreskrifter kan förväntas ta sikte på kan då beskrivas i författningskommentaren.

Även paragrafens rubrik – Rätt att meddela föreskrifter – riskerar att leda tanken fel genom att ge intryck av att regeringen genom paragrafen tillförs rätt att meddela föreskrifter. Även valet av rubrik bör övervägas under den fortsatta beredningen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Vid föredragningen har upplysts att 2001 års lag enligt planerna ska ändras vid årsskiftet och att avsikten med övergångsbestämmelsen är att nuvarande lydelse av den lagen fortsatt ska gälla vid överklagande av beslut som meddelats före ikraftträdandet av kriminalvårdsdatalagen. Eftersom lagen inte upphävs blir orden "gäller fortfarande för överklagande" missvisande. Lagrådet förslår att övergångsbestämmelsen formuleras enligt följande.

Vid överklagande av beslut som rör behandling av personuppgifter i verksamhet som omfattas av denna lag och som före ikraftträdandet har meddelats med stöd av lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården gäller den lagen i dess nuvarande lydelse.